MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
BOLOGNA SÜRECİNE DAİR REHBER

Bologna süreci, yükseköğretim kurumlarındaki öğretim programlarının öğrenme çıktılarını yükseköğretim ulusal yeterlilikleri çerçevesi ve temel alan yeterliliklerine bağlı olarak tanımlanmasını amaçlamaktadır. Buna göre; üniversitemizde tüm ön lisans, lisans ve lisansüstü eğitim- öğretim faaliyetlerini yürüten birimlerin;

1. Üniversitemizin misyon, vizyon ve hedefleri ile iç ve dış paydaşların görüşleri dikkate alınarak nasıl bir mezun profilinin amaçlandığını gösteren "**Program Eğitim Amaçlarını"** mutlaka yazılı hale getirmeleri,

2. İlgili programın amaçlarına ulaşabilmesi için mezunların ne tür yeterliliklere (qualifications) sahip olmaları gerektiğinin açıklandığı "**Program Çıktılarını (Program Yeterliliklerini)"** belirlemeleri,

3. Belirlenen program çıktılarına ulaşmak için hangi derslerin verilmesi gerektiğine karar vermeleri,

4. Eğitim-Öğretim planlarında yer alan/alacak her bir ders için "**Öğrenme Çıktılarını"** belirlemeleri**,**

5. Her bir derse ilişkin Öğrenme Çıktılarının Program Çıktılarından hangisi/hangilerini sağladığını belirleyerek "**Ders Öğrenme Çıktıları ile Program Çıktılarını"** ilişkilendirmeleri,

6. Ders öğrenme çıktılarını göz önüne alarak üniversitemizce belirlenen ortak formata uygun olarak "**Ders Öğretim Planlarını"** hazırlamaları,

7. Ders öğrenme çıktılarına ulaşabilmek için gerekli **iş yükünü ve AKTS kredilerini hesaplamaları**,

8. Her bölüm/programın programlarını tanıtıcı bilgileri ve ders öğretim planlarını Türkçe ve İngilizce olarak hazırlamaları,

9. **Ders öğrenme çıktıları ile program çıktılarının uyumu** için Program Kalite Güvence Sistemini kurmaları gerekmektedir.

Programın amacı ve program yeterlilikleri nasıl belirlenir?

Bir programın eğitim amacı, mezunların genel niteliklerini ve hedeflerini belirlemektir. Program yeterlilikleri ise, mezunların programı tamamladıktan sonra sahip olmaları gereken belirli beceri ve yeterlilik kazandıklarını tanımlar. Başka bir deyişle, program çıktıları, istenilen meslek grubunun nasıl bir temsilcisini istediğimizin ölçülebilir göstergeleridir. Program çıktılarını belirlemeden önce, programın diğer unsurlarını - dersleri, öğrenme çıktılarını, öğrenme-öğretme süreçlerini ve değerlendirme sürecini - belirlemek önemlidir. Bu aşamaların izlenmesi, programın hedeflerinin netleşmesine ve başarılı bir şekilde uygulanmasına yardımcı olur.

Muş Alparslan Üniversitesi Bologna kapsamında tüm programlar için ortak 3 program yeterliliği belirlenmiştir. Bu 3 program yeterliliği üniversitenin misyon ve misyonuna göre

hazırlandığı için tüm fakülte/Yüksekokul/MYO ve birimlerinde ilk üç sıraya eklenecektir. Tüm program/birimler bu 3 program çıktısı üzerine kendi program/birimlerine ait program çıktılarını eklemelidirler. Buna göre;

ÜP1-Eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerine sahip, kişisel ve mesleki gelişimlerini sürekli olarak yenileyen, çevreye duyarlı, farklılıklara saygı gösteren, bilgi ve yeteneklerini insanlığın ve ülkenin yararına kullanabilen yaratıcı bireyler yetiştirme.

ÜP2-Toplumsal sorumluluk bilinciyle donanmış, ülke çapındaki sorunlara duyarlı, kamu yararını gözeten, eğitim-öğretim, araştırma ve girişimcilik alanlarında etkin bir rol üstlenen, yaşadığı kentin kalkınmasına ve gelişmesine destek olacak hizmetler sunma.

ÜP3- Evrensel düzeyde bilime ve sanata katkı sağlayan, etik değerlere saygı gösteren, yenilikçi bir üniversite olma hedefiyle bilgi ve teknoloji üreten, üniversite-toplum-sanayi işbirliğini esas alarak nitelikli eğitim kalitesi ile araştırma ve proje faaliyetleri yürüten disiplinler arası araştırmalar gerçekleştirme.

Yukarıda belirlenen bu üç program yeterliliği tüm fakülte-birim-programlarda yer alacak şekilde her fakülte ya da birim 2 adet kendi vizyon-misyonuna göre program yeterliliği belirlemelidir. Örneğin Eğitim Fakültesinden 2 adet program yeterliliği bu üç yeterliliğe eklenmeli ve tüm eğitim fakültesindeki programlar 3 adet üniversite program yeterliliği + 2 adet birim program yeterliliği olmak üzere 5 ortak program yeterliliği üzerine kendi programlarına ait program yeterliliklerini eklemelidirler. Aşağıda Eğitim Fakültesi için oluşturulan örnek 2 program yeterliliğine yer verilmiştir:

PROGRAM **YETERLİLİKLERİ** Program yeterlilikleri 1-5 arasında ilişkilendiriniz.	**BİLGİ**	**BECERİ**	**YETKİNLİK**			
	Kuramsal uygulamalı	Kavramsal bilişsel uygulamalı	Bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme	Öğrenme	İletişim ve sosyal	Programa özgü
ÜP1-Eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerine sahip, kişisel ve mesleki gelişimlerini sürekli olarak yenileyen, çevreye duyarlı, farklılıklara saygı gösteren, bilgi ve yeteneklerini insanlığın ve ülkenin yararına kullanabilen yaratıcı bireyler yetiştirme.	5	5	5	5	5	5
ÜP2-Toplumsal sorumluluk bilinciyle donanmış, ülke çapındaki sorunlara duyarlı, kamu yararını gözeten, eğitim-öğretim, araştırma ve girişimcilik alanlarında etkin bir rol üstlenen, yaşadığı kentin kalkınmasına ve gelişmesine destek olacak hizmetler sunma.	5	5	5	5	5	5
ÜP3- Evrensel düzeyde bilime ve sanata katkı sağlayan, etik değerlere saygı gösteren, yenilikçi bir üniversite olma hedefiyle bilgi ve teknoloji üreten, üniversite-toplum-sanayi işbirliğini esas alarak nitelikli eğitim kalitesi ile araştırma ve proje faaliyetleri yürüten disiplinlerarası araştırmalar gerçekleştirme.	5	5	5	5	5	5

BPY1-Eğitim bilimleri alanında bir soruna yönelik bilimsel ve yenililiçki çözüm önerileri geliştirme ve bu önerileri ilgili paydaşların katılımına sunarak yerel ve küresel düzeyde akademik katkı sağlama	5	5	5	5	5	5
BPY2-Disiplinlerarası işbirliği yaklaşımıyla Eğitim bilimleri alanında ulusal veya uluslararası ortaklı projeleri yürütme ya da bu projelerde paydaş olarak sorumluluk alma ve bilim insanlarının yetişmesinde etkin rol üstlenme	5	5	5	5	5	

Üniversite bazında 3 fakülte/enstitü bazında 2 olmak üzere hazırlanan toplam 5 program yeterliliği standart olacak şekilde her program kendi program yeterliliklerini hazırlamalıdır.

Program çıktıları belirlenirken öncelikle bir ekip oluşturulup ihtiyaç analizi yapılmalıdır.

- Bireylerin (Mezun olan ya da sistemde halen yer alan öğrencilerin)
- Programı yürütenlerin (Öğretim Elemanları, Bölüm Personeli, Öğrenci işleri Daire Başkanlığı gibi) gereksinimlerini ve beklentilerini,
- Toplumsal birimlerin (işverenlerin, Meslek Odası Temsilcilerinin, Sendikaların, Derneklerin, Danışma Kurullarının, iş Alanlarının, ilgili Kamu Kuruluşlarının …)
- Disiplinin/çalışma alanının yönelimlerini,
- Çevresel olanakların durumları incelenerek iç ve dış paydaşların ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde program çıktıları **her program birimi tarafından belirlenir.**

Başka bir ifadeyle, programın iç ve dış paydaşlarıyla yapılan görüşmeler ve ilgili alanın özelliklerinin incelenmesiyle programın ihtiyaçları ve talepleri belirlenir. Bu verilere dayanarak, programın hedefleri netleştirilir. Belirlenen hedefler doğrultusunda, ilk olarak **"Programın Amacı"** tanımlanır.

Programın amacı tek bir cümleyle örneğin:

Matematik Bölümü Programının Amacı

- Analiz, cebir, lojik, geometri, topoloji ve uygulamalı matematik dallarında temel matematik bilgileri ile donatılmış bir bölüm olarak, analiz yapabilme gücüne sahip, matematik modelleme yapabilen ve bilgisayar kullanabilen mezunlar vermektir.

Programın amacı doğrultusunda belirlenen ihtiyaçlar, potansiyel program çıktıları olarak tanımlanır. Bu olası program çıktılarını belirlerken aşağıdaki sorular dikkate alınır ve değerlendirilir:

- Olası program çıktıları "Türkiye Yüksek Öğretim Yeterlilikleri Çerçevesi, TYYÇ" [http://tyyc.yok.gov.tr/] ve ilgili mesleğin gerektirdiği yeterlilikleri (Temel Alan Yeterlilikleri) [http://tyyc.yok.gov.tr/?pid=37] ne ölçüde karşılamaktadır? Program çıktıları ilgili mesleğin etik kuralları dikkate alınarak yazılmış mı?
- Olası program çıktıları Muş Alparslan Üniversitesinin ve buna bağlı olarak da bağlı bulunduğunuz fakülte ya da yüksekokulun vizyon, misyon ve hedefleriyle tutarlı mı?

- Öğrenciler olası program çıktılarıyla ortaya konulan yeterliliklere sahip olabilirler mi?
- Harcanan zaman, emek, para vb. açılardan olası program çıktıları gerçekçi olarak dile getirilmiş mi? Diğer bir deyişle bu çıktılar istenilen becerileri kazandırma anlamında ekonomik mi?
- Olası program çıktıları toplumsal gerçeklerimize uygun olarak belirlenmiş mi?

Program Çıktıları açık, gözlenebilir ve ölçülebilir olarak ifade edilmelidir. Şekil 1'de yeterlilikler ve öğrenme çıktısı hiyerarşisi verilmiştir.

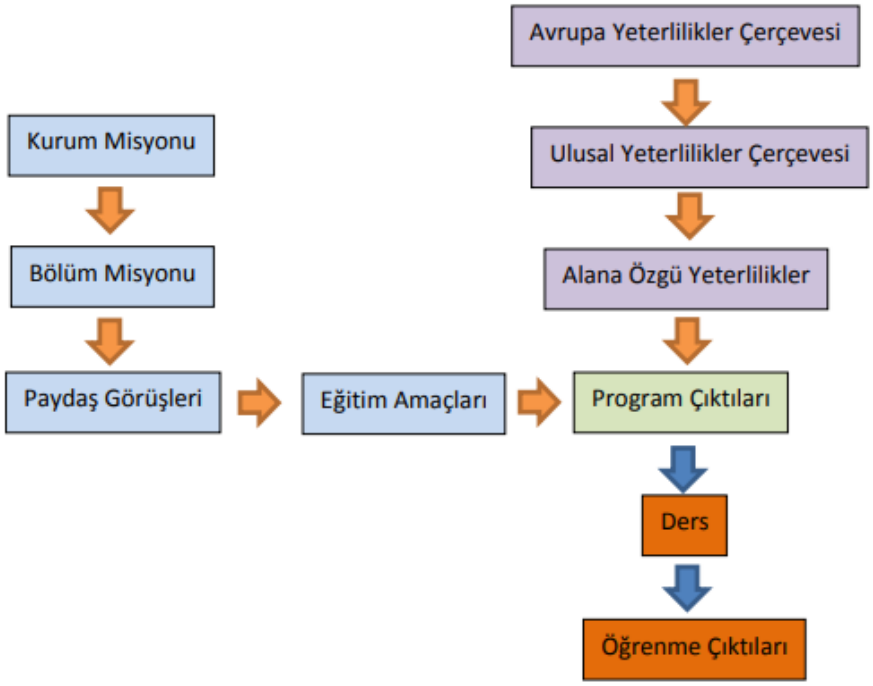

Şekil 1. *Yeterlilikler ve öğrenme çıktısı hiyerarşisi*

<u>Kesinleşmiş Program Çıktıları aşağıdaki örnekte olduğu gibi yazılı hale getirilebilir:</u>

1. Matematik ile ilgili materyalleri kullanarak, ileri düzeydeki bilgi ve becerileri işe koşabilme,
2. Matematik bilimindeki kavramları, teorileri ve verileri, bilimsel yöntemlerle değerlendirebilme,
3. Karşılaşılan problemleri analiz edebilme,
4. Kanıta ve araştırmalara dayalı öneriler geliştirebilme,
5. Güncel problemlerin matematiksel modellerini ortaya koyarak çözümleme kabiliyeti,
6. Soyut düşünme yeteneğini geliştirebilme,
7. Matematik konularında ileri düzey çalışmaları bireysel ve ortaklaşa yürütebilme kabiliyeti,
8. Matematik bilimindeki uluslararası bilgileri takip edebilme,
9. Matematik biliminin gerektirdiği düzeyde bilgisayar yazılımı bilgisi,
10. Matematik bilimi ile ilgili etik değerler sahibi olabilme.

Program yeterliliği yazılırken dikkat edilmesi gereken iki önemli nokta:

- Program yeterlilikleri "yarım mastar" ile ifadelendirilmelidir. Örneğin "……nitelikli araştırmalar gerçekleştir**mek**" değil "……..nitelikli araştırmalar gerçekleştir**me**" şeklinde ifade edilmelidir.
- Program ya da birimin geneli kapsayan ifadelerin yazılabilmesi için "**vizyon-misyon"** ile tutarlı ifadeler yazılmalıdır. Program yeterlilikleri ile üniversite/fakülte/program vizyon-misyonu birbiriyle tutarlı olmalıdır.

Öğrenme Çıktıları Nasıl Yazılır?

Öğrenme çıktıları öğrenme deneyiminden sonra öğrencinin yeni davranışlarının neler olacağını ortaya koyar. Öğrenme çıktıları, bir öğrenme sürecini tamamlayan öğrencinin neleri bileceği, anlayacağı ve/veya yapabileceğini açıklayan ifadelerdir. Öğrenme süreci, bir ders veya bir modül olabilir.

Örnekler:

1. Akılcı ilaç kullanımı ilkelerine uyarak reçete düzenler.

2. Bilim tarihi ve bilimsel bilginin üretimiyle ilgili yöntemleri açıklar.

3. Etkili öğrenme ve öğretme süreçlerini oluşturmak için uygun eğitim materyalleri geliştirir.

Öğrenme çıktısı yazılırken şunlara dikkat edilmelidir:

- Öğrenme çıktısı, spesifik olarak bir derse özel öğrenmeyi içerebileceği gibi, eğitim boyunca kazanılacak problem çözme, etkili ekip çalışması yapma gibi bir beceriyi de içerebilir. Ders veya modül öğrenme çıktıları programın amaç ve yeterlikleri ile uyumlu olmalıdır.
- Öğrenme çıktıları, öğrencilerin ders ya da modül eğitimi ile kazanacağı yetkinlikleri net olarak yansıtacak sayıda olmalıdır:
    - Ders ya da modüldeki her temel konu için 1 ile 3 öğrenme çıktısı uygun olabilir.
    - 3 Kredilik ders için 5 ile 8 öğrenme çıktısı uygun olabilir.
- Her bir öğrenme çıktısı için tek bir fiil kullanılmalıdır.
    - Bilmek, anlamak, öğrenmek, aşina olmak, maruz kalmak, haberdar olmak gibi belirsiz terimlerden kaçının. Bu terimler öğrenme çıktılarından çok öğretme hedeflerine yöneliktir.
- Öğrenme çıktıları gözlemlenebilir ve ölçülebilir olmalıdır.
- Öğrenme çıktısının başarılması uzun sürede olacaksa (ör. meslek yaşantısına kadar uzanacaksa) belirtilmelidir (mesleki etik, yaşam boyu öğrenme vb.).
- Öğrenme çıktılarını yazarken bunların nasıl değerlendirileceğini düşünülmelidir. Öğrenme çıktıları çok genişse bunları etkili bir şekilde değerlendirmek zor olacaktır.
- Öğrenme çıktılarının başarılabilmesi açısından (kaynaklar, zaman vb.) gerçekçi olup olmadığına dikkat edilmelidir.

Öncelikle program çıktıları incelenir. Program çıktılarıyla uyumlu ancak aynı anlama gelmeyecek biçimde sorumlu olunan dersin amacı belirlenir. Program çıktıları ile dersin amacını ilişkilendirdikten sonra dersinizin amacıyla tutarlı bir şekilde öğrenme çıktıları yazılır.

Öğrenme çıktıları yazılırken öğretim elemanının yapacakları değil, öğrencilerin ders sonunda neler kazandığı, hangi tutum ve davranışları sergiliyor olacağı yazılmalıdır. Diğer bir anlatımla,

öğrencilerin ders sonunda hangi yeterliliklere sahip olacağı belirtilmeli, ürünün ne olacağı tanımlanmalıdır. Öğrenme çıktıları öğrenci açısından dile getirilir. Aşağıda doğru ve yanlış öğrenme çıktısı ifadeleri verilmiştir.

Yanlış	Doğru
Diferansiyel denklemlerin çözümünde kullanılan bazı nümerik metotları öğretebilme	Diferansiyel denklemlerin çözümünde kullanılan bazı nümerik metotları uygulama yeteneği
Diferansiyel denklemlerin çözümünde kullanılan bazı nümerik metotları kavratabilme	Diferansiyel denklemlerin çözümünde kullanılan bazı nümerik metotları uygulamayabilme
Birinci mertebeden diferansiyel denklemlerin çözümleri üzerine bir eğitim verilmesi	Birinci mertebeden diferansiyel denklemleri çözebilme

Bologna Sürecine Bağlı Olarak Ders İçerikleri Veri Girişi Nasıl Yapılır?

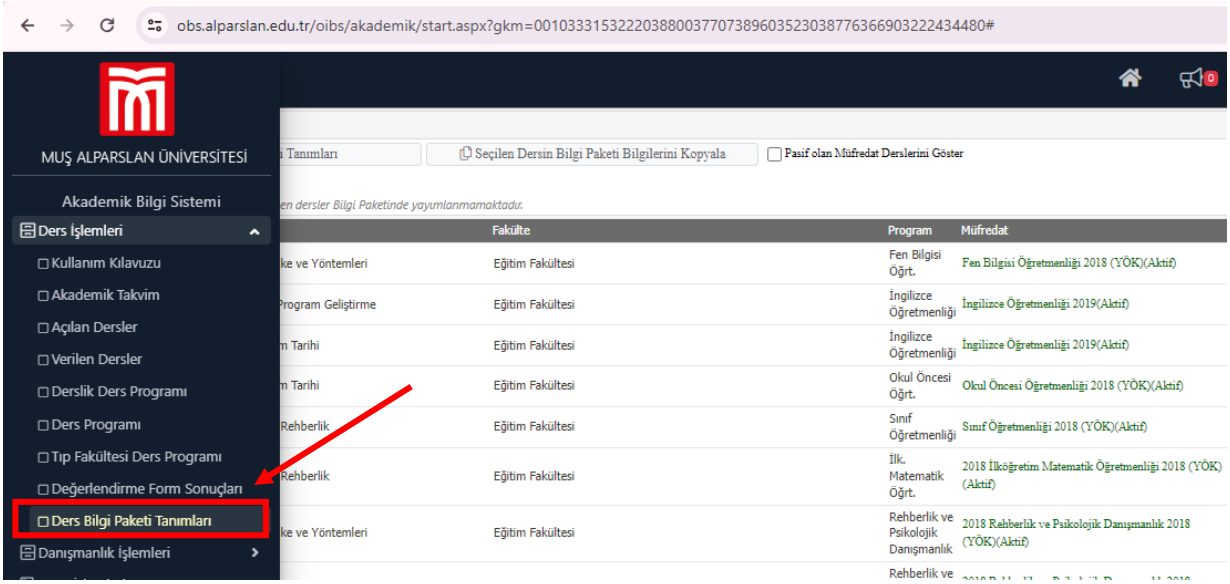

Açılan sekmedeki derslerden biri seçilerek üstte yine "Ders Bilgi Paketi Tanımları" tıklanarak devam edilir ve aşağıda verilen ekran açılır.

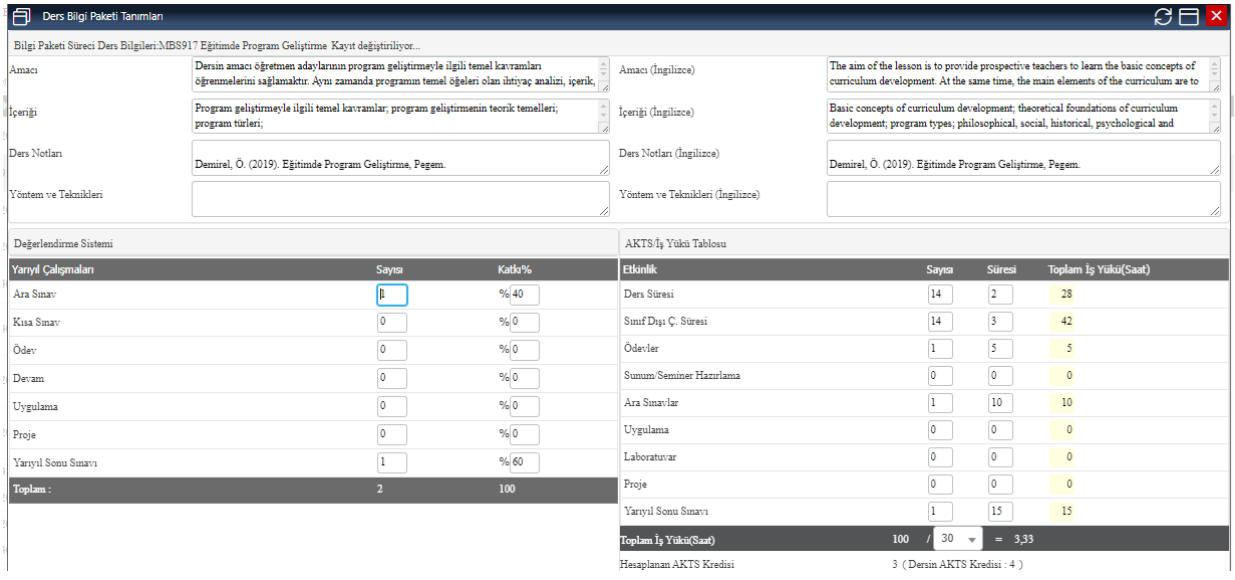

Bu ekranın sol üst köşesinde dersin amacı, içeriği, ders notları, yöntem ve tekniklerle ilgili bilgilerin girilmesi gereken bir ekran açılır:

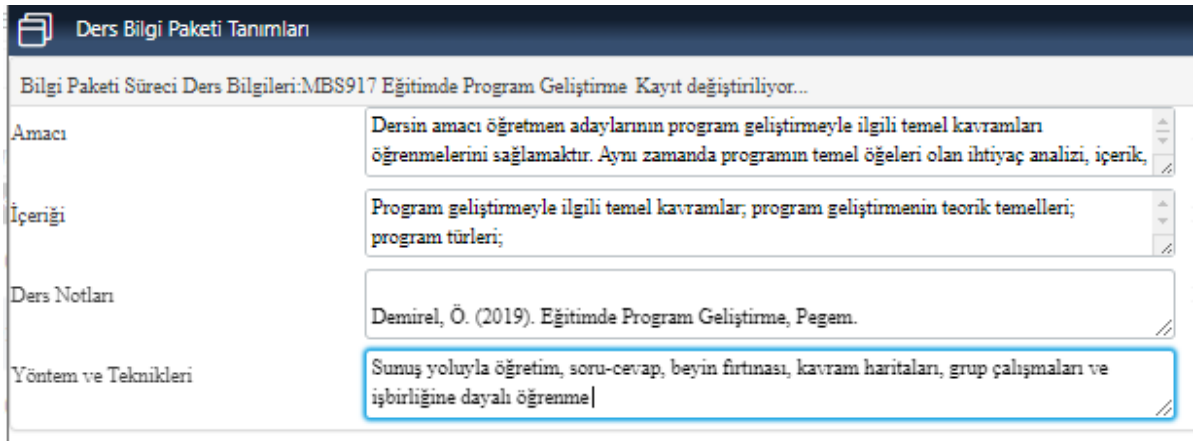

Amaç kısmına dersin ana amacı, içerik kısmına derste anlatılan konular listesi, ders notları kısmına derste kullanılan dergi, kitap, ders notları ve web sayfası gibi kaynaklar, yöntem-tekniklere ise dersin işlenişi esnasında kullanılan öğretim yöntem ve teknikler yazılır. Bologna sürecinde öğretmen merkezli öğretim yerine öğrenci merkezli öğretim esas alındığı için bu kısımda derste öğrencilerin aktif tutulduğu beyin fırtınası, grup çalışmaları ve işbirliğine dayalı öğrenme gibi yöntemlerin eklenmesi önerilmektedir.

Aynı ifadelerin İngilizcesi de karşı tarafa doldurulur.

Bu bilgilerin altında "Değerlendirme Sistemi" ne ait veri girişlerinin yapılacağı kısım yer almaktadır. Bu kısımda bir yarıyıl içerisinde yapılacak sınav ve diğer tüm değerlendirmelere ait veri girişleri yapılmalıdır.

Değerlendirme Sistemi

Yarıyıl Çalışmaları	Sayısı	Katkı%
Ara Sınav	1	% 40
Kısa Sınav	0	% 0
Ödev	0	% 0
Devam	0	% 0
Uygulama	0	% 0
Proje	0	% 0
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	% 60
Toplam :	2	100

Bologna sürecinde bu kısımda ödev, proje gibi butonların da doldurulması önemlidir. Yani sadece sonuç odaklı değil süreç odaklı bir değerlendirme sürecinin olması istenmektedir. Burada önemli olan katkı oranı değerlerinin toplam %100 olmasıdır.

Bu ekranın sağ alt tarafında ise "AKTS İş Yükü Tablosu" bulunmaktadır:

AKTS/İş Yükü Tablosu

Etkinlik	Sayısı	Süresi	Toplam İş Yükü(Saat)
Ders Süresi	14	2	28
Sınıf Dışı Ç. Süresi	14	3	42
Ödevler	1	5	5
Sunum/Seminer Hazırlama	0	0	0
Ara Sınavlar	1	10	10
Uygulama	0	0	0
Laboratuvar	0	0	0
Proje	0	0	0
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	15	15
Toplam İş Yükü(Saat)	100	/ 30	= 3,33
Hesaplanan AKTS Kredisi	3 (Dersin AKTS Kredisi : 4)		

Buradan ders için hesaplanan AKTS kredisi ne ise ona göre yukarıdaki bilgiler doldurulmalıdır. Aşağıda örneklerle tablonun nasıl doldurulacağı ve AKTS hesaplamaları verilmiştir:

Bir dönemde 14 hafta olduğu için ders süresinin karşısında "sayısı" ifadesine 14 yazılır. Haftalık ders saati ise "süresi" kısmına yazılır. Ders süresi sayısı x ders süresi = toplam iş yükü (saati) verir yani 14 x 2 = 18 saat (Sonucu tablo otomatik hesaplamaktadır).

Sınıf dışı çalışma saati yine 14 hafta olduğu için 14 girilir, haftalık 3 saat çalışma süresi verildiğinde ise 14 x 3=42 saat olarak iş yükü hesabı ortaya çıkar.

Ödev sayısı olarak örneğin 1 x bu ödevin hazırlanmasına ayrılan süre 5 saat ise; 1 x 5 = 5 saat iş yükü,

Ara sınav sayısı 1 x bu sınava hazırlanmak için ayrılan süre 10 saat ise; 1 x 10 = 10 saat iş yükü, şeklinde veri girişleri yapılır ve sistemde derse ait AKTS kredi değeri ortaya çıkar.

Bu bölümün altında "Ders Kategorisi" diye bir bölüm yer almaktadır:

Bu bölümde dersin en uygun olduğunu kategoriye göre yüzdelik değeri belirleniyor. Toplamı %100 olacak şekilde dersin en uygun olduğu alanlara göre yüzdelik dağılımı yapılır.

Dokümanlar kısmında dersin materyalleri, verilecek ödevler eklenir. Varsa dersin stajı eklenir.

Ek işlemlerde "Öğrenme Çıktıları" butonu seçilerek dersin öğrenme çıktıları sisteme eklenir.

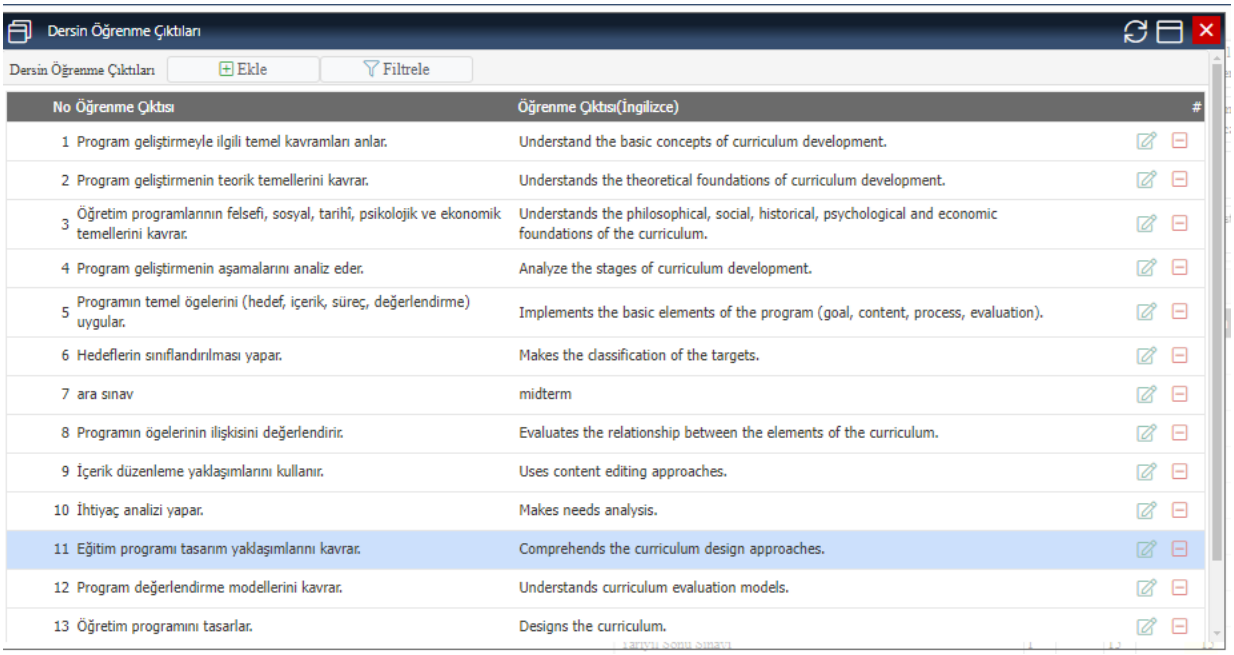

No	Öğrenme Çıktısı	Öğrenme Çıktısı(İngilizce)	#
1	Program geliştirmeyle ilgili temel kavramları anlar.	Understand the basic concepts of curriculum development.	
2	Program geliştirmenin teorik temellerini kavrar.	Understands the theoretical foundations of curriculum development.	
3	Öğretim programlarının felsefi, sosyal, tarihî, psikolojik ve ekonomik temellerini kavrar.	Understands the philosophical, social, historical, psychological and economic foundations of the curriculum.	
4	Program geliştirmenin aşamalarını analiz eder.	Analyze the stages of curriculum development.	
5	Programın temel ögelerini (hedef, içerik, süreç, değerlendirme) uygular.	Implements the basic elements of the program (goal, content, process, evaluation).	
6	Hedeflerin sınıflandırılması yapar.	Makes the classification of the targets.	
7	ara sınav	midterm	
8	Programın ögelerinin ilişkisini değerlendirir.	Evaluates the relationship between the elements of the curriculum.	
9	İçerik düzenleme yaklaşımlarını kullanır.	Uses content editing approaches.	
10	İhtiyaç analizi yapar.	Makes needs analysis.	
11	Eğitim programı tasarım yaklaşımlarını kavrar.	Comprehends the curriculum design approaches.	
12	Program değerlendirme modellerini kavrar.	Understands curriculum evaluation models.	
13	Öğretim programını tasarlar.	Designs the curriculum.	

"Ekle" butonu işaretlenerek öğrenme çıktıları eklenir. Sağ taraftan eklenen öğrenme çıktıları düzenlenebilir ya da silinebilir. Aynı ifadeler İngilizce olarak da sağ tarafa eklenir.

Ek işlemlerde "Ders Akışı" bölümüne 14 hafta boyunca haftalık anlatılan konular, kaynaklar ve dokümanlarla ilgili bilgiler doldurulur.

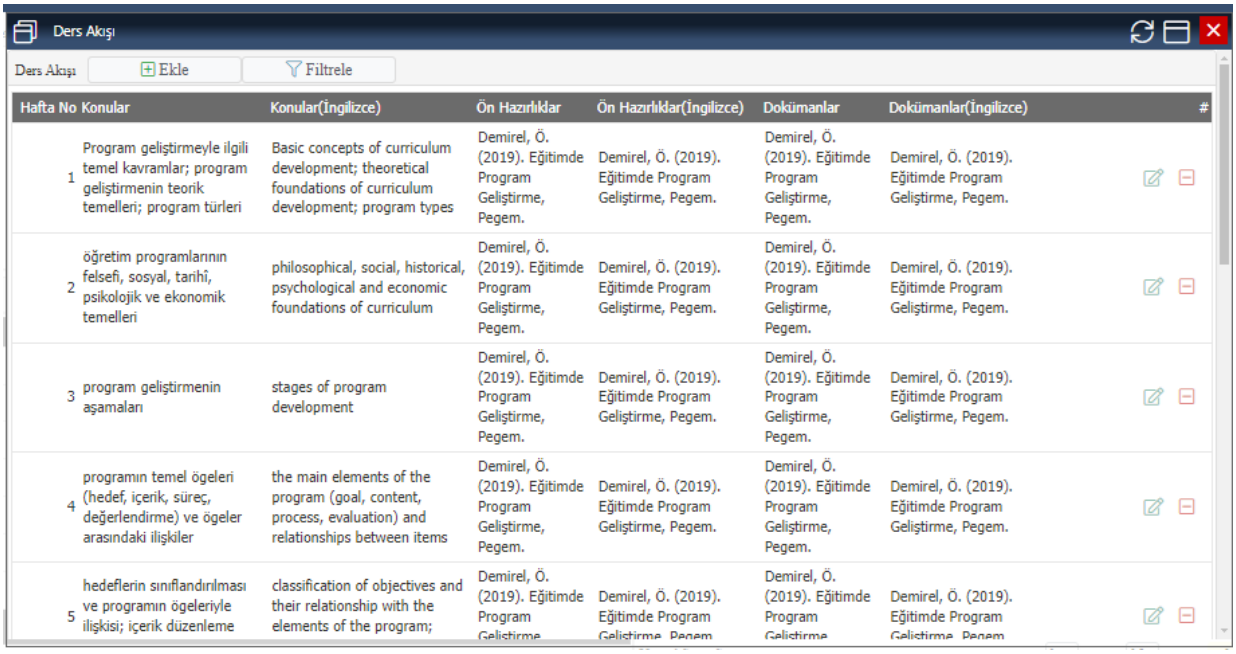

Hafta No	Konular	Konular(İngilizce)	Ön Hazırlıklar	Ön Hazırlıklar(İngilizce)	Dokümanlar	Dokümanlar(İngilizce)	#
1	Program geliştirmeyle ilgili temel kavramlar; program geliştirmenin teorik temelleri; program türleri	Basic concepts of curriculum development; theoretical foundations of curriculum development; program types	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	
2	öğretim programlarının felsefi, sosyal, tarihî, psikolojik ve ekonomik temelleri	philosophical, social, historical, psychological and economic foundations of curriculum	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	
3	program geliştirmenin aşamaları	stages of program development	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	
4	programın temel ögeleri (hedef, içerik, süreç, değerlendirme) ve ögeler arasındaki ilişkiler	the main elements of the program (goal, content, process, evaluation) and relationships between items	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem.	
5	hedeflerin sınıflandırılması ve programın ögeleriyle ilişkisi; içerik düzenleme	classification of objectives and their relationship with the elements of the program;	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme	Demirel, Ö. (2019). Eğitimde Program Geliştirme, Pegem	

Dönem boyunca işlenecek ders izlencesi buraya yüklenir. Dersle ilgili tüm dokümanlar buraya eklenir. Her haftaya ait ders konusu İngilizce olarak da eklenir ve sağ taraftaki yeşil ve kırmızı işaretlemelerle düzeltme ya da silme işlemleri yapılabilir. Üstte yer alan "ekle" tıklanarak da yeni konu eklenebilir.

Ek işlemlerde "Program Çıktısına Katkısı" tıklanarak dersin öğrenme çıktıları ile program çıktıları eşleştirmesi yapılır. Dersin verildiği programın öğrenme çıktıları ile dersin öğrenme

çıktıları ayrı ayrı iki liste halinde alt alta sıralanır. Bu listelerin üstünde aşağıdaki şekilde bir matris bulunur. Bu matris üzerinden programın öğrenme çıktıları ile dersin öğrenme çıktıları arasındaki ilişki düzeyine göre 1 ile 5 puan arası bir derecelendirilme yapılır. 1 zayıf düzeyde bir ilişki 5 ise yüksek düzeyde bir ilişkiyi temsil etmektedir.

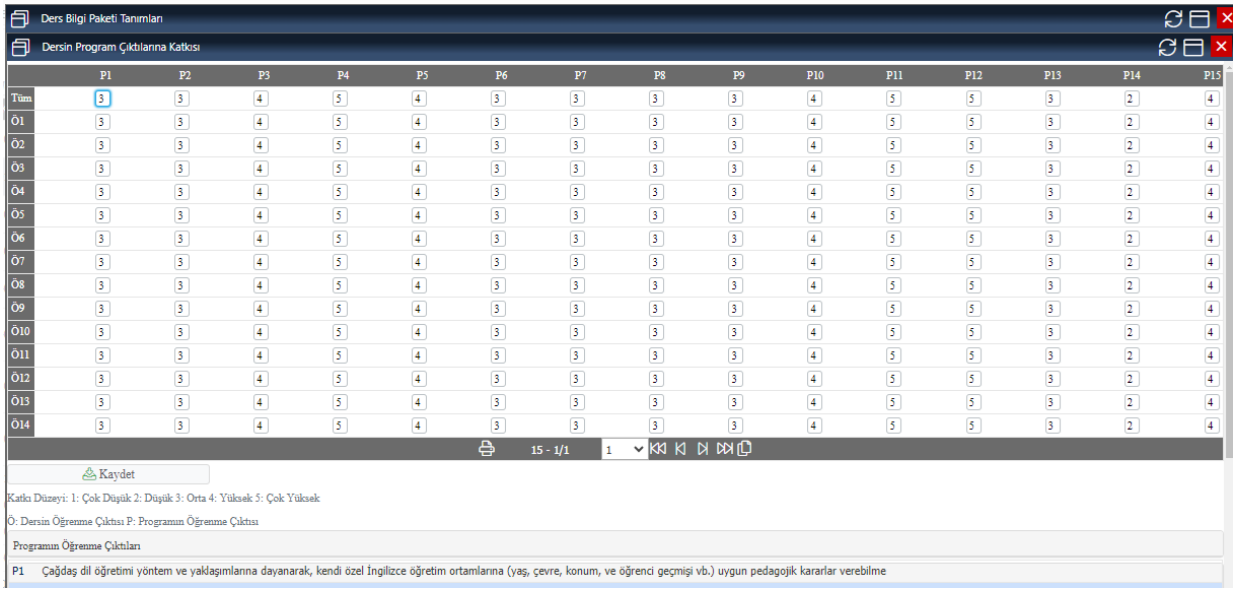

Bu tabloda P1 ile Ö1'in kesiştiği alan 3 değeri verilmiştir. Bu şu anlama gelmektedir: Program çıktısı 1 ile öğrenme çıktısı 1 arasında 3 (orta) düzeyde bir ilişki vardır. Yani verilen ders, program çıktısı 1'e orta düzeyde katkı sağlamaktadır. Daha açık bir ifadeyle;

Öğrenme çıktısı 1 olan "Ö1- Program geliştirmeyle ilgili temel kavramları anlar." Program çıktısı 1 olan "P1- Çağdaş dil öğretimi yöntem ve yaklaşımlarına dayanarak, kendi özel İngilizce öğretim ortamlarına (yaş, çevre, konum, ve öğrenci geçmişi vb.) uygun pedagojik kararlar verebilme" ye 3 (orta) düzeyinde bir katkı sağlamaktadır.

Öğrenme çıktısı program çıktısına zayıf düzeyde katkı sunuyorsa 1 (zayıf) yüksek düzeyde katkı sunuyorsa 5 (yüksek) şeklinde numaralandırma işlemi yapılır.

Ek işlemlerde "Dersin yetkilileri" tıklanarak dersi veren kişiyle ilgili bilgiler sisteme girilir. "Ekle" tıklanarak aşağıdaki ekranda çıkan bilgiler doldurulur.

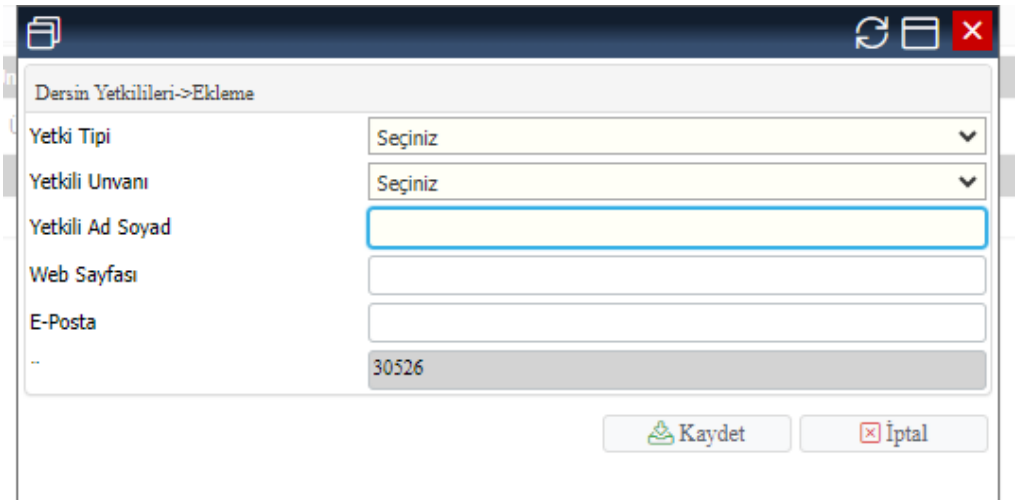

Tüm işlemlerden sonra "Kaydet" tıklanır. En son "Önzileme" tıklanarak girilen bilgilerin sistemde nasıl göründüğü incelenir. Burası kontrol edilir ve varsa herhangi bir eksiklik tekrar veri girişi sayfasına geri dönülür.

Aynı ders farklı şubelere veriliyorsa tekrar bu bilgileri girmeye gerek yok. Bilgileri girilen ders tıklanıp "Seçilen Dersin Bologna Bilgilerini Kopyala" tıklanır ve aşağıdaki gibi bir ekran çıkar:

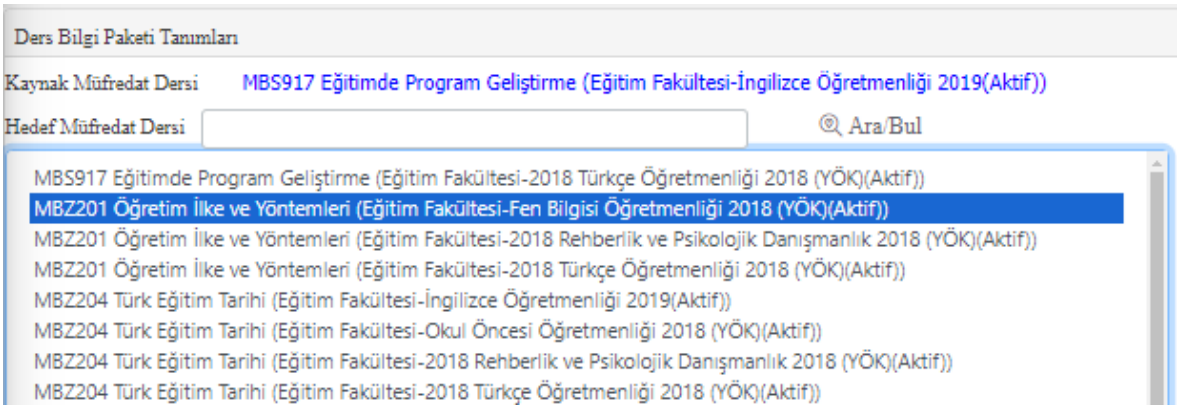

Kaynak müfredat dersi kısmında "kopyala" denilen ders adı çıkar, bilgilerin aktarılması istenen ders de seçilince bu ders "Hedef müfredat dersi" kısmına gelir. "Kopyala" deyince gereken işlem yapılır. Tekrar aynı ders için veri girmeye gerek kalmaz.

AKTS (ECTS) Nasıl Hesaplanır?

Bir ders veya programdaki çalışma yükü, sınıf içi dersler, seminerler, laboratuvar çalışmaları, proje çalışmaları, stajlar, sınavlar ve diğer öğrenme etkinlikleri gibi tüm akademik etkinlikleri kapsar. Bir akademik yıl için AKTS kredisi 60 olarak belirlenmiştir. Bu krediye denk olarak 1500-1800 saat arasında öğrenci iş yükü öngörülmüştür. Bir (1) AKTS yaklaşık 25-30 saat çalışma karşılığı olarak belirlenmektedir. Yükseköğretim düzeylerine göre AKTS kredileri aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

Bir Dersin AKTS Kredisinin hesaplanması için aşağıdaki öğelerin tamamı bir arada değerlendirilmeli ve puanlanmalıdır:

- Yarıyıl süresi: Sınav dönemi dahil 16 hafta
- Dersin öğrenim faaliyetleri:
- Her hafta 4 saat teorik derse katılım
- Her hafta 1 saat sınıfta rehberli problem çözme (tutorial)
- Haftalık ödev hazırlanması
- Kısa Sınav (Quiz)
- Verilen problemlerin tek başına veya grup halinde çözülmesi ve uygulama saatinde tartışılması
- Dönem projesinin rapor/tasarım halinde hazırlanması ve sınıf ortamında sunulması/sergilenmesi
- Açık kitap ara sınav ve final sınavı.

Tablo 1. AKTS Kredilendirme Örneği

Faaliyetler	Sayı	Süre (saat)	Tahmin edilen iş yükü
Teorik ders	14	4	56
Rehberli problem çözme • Sınıf çalışması • Bireysel veya grup halinde çalışma	 14 14	 1 2	 14 28
Ödev problemlerinin çözülmesi ve rapor olarak teslimi	14	2	28
Dönem projesi	1	20	20
Proje sunumu	1	5	5
Kısa sınav (Quiz)	4	1	4
Ara sınav • Sınav • Sınav için bireysel çalışma	 1 1	 2 15	 2 15
Final sınavı • Sınav • Sınav için bireysel çalışma	 1 1	 3 15	 3 15
TOPLAM İŞ YÜKÜ (Saat)			200
Dersin AKTS Kredisi=Toplam iş yükü (saat) / 30*=200/30=6,67→**7** *30 saatlik çalışma 1 AKTS kredisi sayılmaktadır.			

Örnek:

4 saatlik bir ders:

Öğrencinin kendi kendine çalışma saati de haftada ortalama 5 saat olarak belirlenmiştir:

Dersin Teori Kısmı (14 hafta) x (4 saat) = 56 saat

Okutman gözetiminde problem çözme

a) Sınıf-içi aktiviteler (14 hafta) x (1 saat) =14 saat

b) Bireysel Çalışma ve Grup Çalışması (14 hafta) x (2 saat) =28 saat

Ödev Yapma ve Rapor Formatında Ödev Teslimi (14 hafta) x (2 saat) = 28 saat

Dönem Ödevi (1 ünite) x (20 saat) =20 saat

Proje Sunumu (1 ünite) x (5 saat) =5 saat

Küçük Sınav (Quiz) (4 adet quiz) x (1 saat) =4 saat

Ara-Sınav (Vize) (1adet) x (2 saat) =2 saat

a) Sınav

b) Sınav için bireysel çalışma (1 adet) x (15 saat) =15 saat

TOPLAM = 172 saat

1 AKTS = 30 Saat

Bu dersin AKTS dersi kredisi:

(144 saat/30 saat) = 5,73 ~6 AKTS olarak hesaplanabilir.